

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษา สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

1.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 184 โรงเรียน ประชากร 2,216 คน ซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียน 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ จำนวน 57 โรงเรียน ประชากร 1,227 คน และขนาดเล็ก จำนวน 127 โรงเรียน ประชากร 989 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนการบริหารงานโรงเรียนด้านอื่น ๆ ที่ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นตัวแทนสำคัญ จึงจัดทำแบบสอบถามนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากขึ้นจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงรายข้อ
- 2) หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือทั้งฉบับ

แบบสอบถาม ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแทนแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) สอบถามเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาของกรมวิชาการ 7 ภารกิจ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.3.1 เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขออนุมัติหนังสือนำส่งเครื่องมือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

2.3.2 นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2 พร้อมหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

2.3.3 การจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัย ดำเนินการ โดยจัดซองเปล่าพร้อม จ่าหน้าซองถึงตนเอง เพื่อให้โรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง ได้ส่งกลับถึงผู้วิจัย และผู้วิจัยไปเก็บเองใน พื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่และอำเภอรัตนวาปี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาที่ได้ แบบสอบถามตอนที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน ทั้งที่เป็นโดยรวม เป็นรายด้าน และรายข้อ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรของ สถานศึกษาที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่ม ตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาเป็นอิสระต่อกัน (Independent-Samples t-test)

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้

4.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4

4.1.2 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6

รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$) ด้านที่4 การดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.91$) และด้านที่2 การจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.85$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือด้านที่5 การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.81$) ด้านที่6 การสรุปผลการบริหารหลักสูตร ($\bar{x} = 3.83$) และด้านที่3 การวางแผนการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.84$) ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

4.3 เปรียบเทียบ สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวม

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.03$) ด้านที่4 การดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.99$)และด้านที่ 2 การจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.94$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ ด้านที่5 การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.89$) ด้านที่7 การสรุปผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.90$) และด้านที่3 การวางแผนการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.90$) ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดเล็ก มีการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.84$) ด้านที่4 การดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.81$) และด้านที่3 การวางแผนการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ ด้านที่5 การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.69$) ด้านที่6 การสรุปผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.73$) และด้านที่2 การจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.74$) ตามลำดับ

4.4 การเปรียบเทียบ สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั้งโดยรวมและรายด้าน

5. การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่ได้อันดับที่1 คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านที่ได้อันดับที่2 คือ ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านที่ได้อันดับที่3 คือ ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษามีด้านที่ได้ลำดับสุดท้ายคือ ด้านที่5 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะว่า การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้มาเป็นเวลานานหลายปี ประกอบกับ การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรของกรมวิชาการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้สนับสนุนให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และจัดอบรมผู้บริหารและครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูในโรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและมีการปรับปรุงหลายครั้งทำให้มีความชำนาญในการจัดทำหลักสูตร นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้มีการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ การประเมินมาตรฐานโรงเรียนการประกันคุณภาพและการประเมินภายนอกทำให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจึงได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ส่งเอกสารด้านวิชาการให้กับโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้บริหารได้เพิ่มความรู้และนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นเหตุให้ผู้บริหารและครูเกิดความตื่นตัว เห็นความสำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตร ทำให้ผลการวิจัยออกมาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ นาปองลี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ของครูและผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กและ

ขนาดใหญ่ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของสมพงษ์ วงศ์อามาตย์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2544 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก โดยรวมมีการดำเนินการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กได้อบรมการเตรียมความพร้อมการใช้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาอย่างยาวนานประกอบกับสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีข้อมูล ให้ค้นคว้ารวดเร็ว หลากหลายและราคาไม่แพงนักทำให้บุคลากรทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และ ขนาดเล็กมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลเท่าเทียมกันบุคลากรจึงมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะอนุกรรมการ กลุ่มสาระมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมเพียงพอเป็นปัจจุบันมีการจัดทำแผน การวิเคราะห์หลักสูตรและทำ ความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาอยู่ใน ระดับมากเป็นอันดับที่ 1 ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

ด้านที่ 2 การจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น การเขียนคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง แผนการจัดการเรียนรู้ และได้นำแผนการเรียนรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลานาน มี ความชำนาญในการจัดประสบการณ์ตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมีการวัดผล ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จัดทำเป็น สาระสนเทศนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้นตลอดจนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา จึงทำให้ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ตามขนาด โรงเรียนพบว่าทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 การวางแผนการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน การเตรียมเอกสารคู่มือครู ครอบถ้วนเพียงพอตลอดจนสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง บุคลากรได้นำแผนไป ปฏิบัติ ได้ทราบข้อบกพร่องและพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นจึงทำให้ด้านการวางแผนการบริหาร หลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียนพบว่าทั้ง โรงเรียน ขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 การดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนได้กำกับ ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างชัดเจนมีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน การจัดห้องเรียน จัดตารางสอน และจัดครูเข้าสอนอย่างเหมาะสมผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพมีสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพียงพอและเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติคิดและสรุปความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง รายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กในระดับมากเป็นอันดับที่ 2

ด้านที่ 5 การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การนิเทศ กำกับติดตาม การบริหารจัดการหลักสูตร นั้น มีเงื่อนไขของเวลาในการดำเนินการตลอดปี ทำให้การดำเนินการมีปัญหาในการบริหารจัดการตามแผนที่วางไว้ถึงแม้ว่า โรงเรียนจะมีแผน โครงการนิเทศภายใน กำกับติดตามและรายงานผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอก็ตามยังมีปัญหาเล็ก ๆ น้อยๆ อีกมากที่ต้องแก้ไข ที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากนั้นเพราะ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเป็นกรรมการนิเทศ มีเครื่องมือที่ใช้อย่างเหมาะสมนำผลการนิเทศประชุมเพื่อสรุป นำผลการนิเทศวิเคราะห์ปรับปรุงพัฒนาไปใช้ในการวางแผน จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ด้าน การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่าอยู่ในระดับมากทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

ด้านที่ 6 การสรุปผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบนำออกเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบจึงทำให้ด้านการสรุปผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่าทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 7 การปรับปรุงและพัฒนากิจการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนนำผลการดำเนินการผลการนิเทศ ข้อมูลสารสนเทศที่มีความสอดคล้องกับสถานศึกษาในภาวะปัจจุบันมาเป็นข้อมูลในการวางแผน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรจึงทำให้ด้านการปรับปรุงและ

พัฒนาการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่าทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 12, 13, และ 25 ในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ 25 ในโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อที่ 12 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะว่า ชุมชนที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2 ส่วนมากเป็นหมู่บ้านในชนบทยากจนทำให้ความเอาใจใส่ด้านการศึกษาค่อนข้างน้อย ไม่มีความรู้ด้านการจัดทำหลักสูตรมากนักนอกจากนั้นชุมชนบางส่วนต้องออกไปขายแรงงานต่างถิ่น ทำให้โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงทำให้ข้อที่ 12 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่ 13 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้จัดอบรมบุคลากรจำนวนมากแต่ก็ไม่หมดทุกคนเนื่องจากในแต่ละปีจะมีการบรรจุครูค่อนข้างมาก จึงทำให้ข้าราชการครูที่บรรจุใหม่ไม่ได้เข้ารับการอบรมจึงขาดทักษะในด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น แต่ก็ได้ศึกษาเอกสารจำนวนหนึ่งทำให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

ข้อที่ 25 การเตรียมห้องปฏิบัติการวัสดุอุปกรณ์อย่างสอดคล้องกับหลักสูตร ในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$) และในโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$) ในโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้ระดับปานกลางเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนค่อนข้างน้อย มีรายละเอียดของการใช้งบประมาณเหมือนกับโรงเรียนขนาดใหญ่จึงทำให้การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ได้น้อยทำให้ค่าเฉลี่ยการเตรียมการห้องปฏิบัติการวัสดุอุปกรณ์มีระดับปานกลางค่อนข้างสูง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดนั้น เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีงบประมาณมากจึงทำให้สามารถเตรียมห้องและจัดหาสื่ออุปกรณ์ได้พร้อมประกอบกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะเกิดผลดีมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องยึดเด็กเป็นสำคัญให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงจึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่เตรียมสื่อและห้องปฏิบัติการได้อย่างพอเพียงจึงทำให้มีค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันไปซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ผลปรากฏเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านคน เงิน วัสดุและการจัดการในการบริหารจัดการหลักสูตรส่วนโรงเรียนขนาดเล็กขาดความพร้อมด้านคน เงิน วัสดุและการจัดการที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากกรอบในการบริหารจัดการในโรงเรียนมีลักษณะงานเหมือนกันกับโรงเรียนขนาดใหญ่ทุกประการทำให้ผลการวิจัยสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สมพงษ์ วงศ์อำมาตย์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2544 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก โดยรวมมีการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สวัสดิ์ นานองลี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ทั้งโดยรวมและรายด้าน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ควรใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาและดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

6.1.1 สนับสนุนงบประมาณในโรงเรียนขนาดเล็กให้เพียงพอกับความต้องการ

6.1.2 จัดประชุมชี้แจงประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ให้ประชาชนได้ทราบและสามารถร่วมกับโรงเรียน บริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

6.1.3 ควรจัดอบรมครูด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวทางการนำภูมิปัญญามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY